Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan Minister van BZK
Van BFR/RTM

Nota actief openbaar
Ja

DG Openbaar Bestuur & Democr Rechtsstaat
DGOBDR-BFR-Regelg. Toezicht & Monitoring

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
[redacted]

Datum
14 oktober 2026

Onze referentie
2026-0000542936

nota

Kamerbrief in reactie op de Motie van het lid Meulenkamp c.s. over maatregelen om de verantwoordings- en controlelasten voor medeoverheden bij SPUKS te verminderen

Aanleiding

Op 2 juli 2026 nam de Tweede Kamer de motie-Meulenkamp c.s. aan. Die verzoekt het kabinet om, naast de inzet op vermindering van het aantal specifieke uitkeringen (SPUKS), maatregelen te treffen om de verantwoordings- en controlelasten voor medeoverheden bij SPUKS te verminderen en de Kamer hierover te informeren voor behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Financiële-verhoudingswet.

Geadviseerd besluit

Het geadviseerde besluit is om in te stemmen met verzending van de bijgevoegde Kamerbrief aan de Tweede Kamer.

Kern

De brief beschrijft de huidige inzet op het verminderen van verantwoordings- en controlelasten bij SPUKS en kondigt een aantal extra maatregelen aan:

- een Rijksbrede handreiking voor de vermindering van verantwoordings- en controlelasten van nieuwe SPUKS vanaf 2027, met handvatten en kaders voor departementen om uitkeringen met zo laag mogelijke administratieve lasten in te richten;
- meer betrokkenheid van medeoverheden bij de BZK-advisering op nieuwe SPUKS. Bij twijfel over de uitvoerbaarheid wordt contact gezocht met koepels van medeoverheden of ontvangers en wordt hun advies zwaarwegend meegenomen;
- aangepaste accountantscontrole op verantwoording van SPUKS door provincies vanaf 2028, zodat de verantwoording aansluit bij de werkwijze van provincies en de administratieve lasten dalen, met behoud van rechtmatige verantwoording.

Dit naast de bestaande inzet, gericht op vermindering van het aantal SPUKS.
Over de Kamerbrief heeft afstemming plaatsgevonden met VNG en IPO. Hierbij is overeenstemming bereikt over de inhoud.

Toelichting

- De reeds bestaande inzet is erop gericht om het aantal SPUKS te verminderen, mede doordat met nieuwe SPUKS moet worden ingestemd door de Ministerraad. Als er toch voor wordt gekozen om een SPUK uit te keren, dan wordt deze zo ingericht dat er zo min mogelijk administratieve- en controlelasten uit volgen.

DG Openbaar Bestuur & Democr Rechtsstaat
DGOBDR-BFR-Regelg. Toezicht & Monitoring

Datum
14 oktober 2026

Onze referentie
2026-0000542936

- De maatregelen die in de brief worden aangekondigd, staan hieronder toegelicht.
- Handreiking: in de Rijksbrede handreiking voor nieuwe specifieke uitkeringen worden de volgende handvatten opgenomen:
    - Tegemoetkoming verantwoordingslasten: bij een specifieke uitkering kan worden tegemoetgekomen aan verantwoordingslasten van medeoverheden. In de handreiking worden gemeenschappelijke richtlijnen hierover opgenomen. De vakminister blijft verantwoordelijk voor het bepalen van de hoogte van de tegemoetkoming.
    - Verschillende uitvoeringsvarianten voor verantwoording: vaste combinaties van verantwoordingsvereisten, waaruit de vakminister kan kiezen. Dit heeft als effect dat medeoverheden vaker SPUKS krijgen die qua verantwoording op elkaar lijken, wat de administratieve lasten zal beperken.
    - Modelregeling en modelbeschikking: meer uniformiteit tussen de verschillende regelingen en beschikkingen van departementen.
    - Lijst met uniforme definities van veelgebruikte begrippen: voorkomt interpretatieproblemen bij verantwoording en controle.
    - Beperken getrapte verantwoording: overheveling van SPUK-middelen tussen medeoverheden met daaruit volgende getrapte verantwoording wordt alleen toegepast wanneer dat strikt noodzakelijk is.
    - Opletpuntenlijst opstellen nieuwe SPUKS: door BZK ontwikkelde leidraad, onder meer over het vroeg betrekken van medeoverheden en over de verantwoording.
    - Passage lage verantwoordingslasten: het verstrekkend departement wordt gevraagd toe te lichten welke maatregelen zijn genomen om de lasten te beperken.
- Focus op SPUKS die nieuw worden ingevoerd: het wijzigen van bestaande specifieke uitkeringen verhoogt juist de administratieve druk, omdat de verantwoordingseisen tussentijds worden aangepast, en kan de financiële verantwoording door de vakminister bemoeilijken. Daarom wordt deze handreiking alleen voor nieuwe SPUKS gebruikt.
- Rolverdeling: BZK adviseert; de vakminister blijft verantwoordelijk voor het regelen en uitvoeren van SPUKS en voor de tegemoetkoming in de verantwoordingslasten.
- Provincies: naar aanleiding van onduidelijkheid over de verantwoording van specifieke uitkeringen, waaruit door provincies subsidies worden verstrekt, is in afstemming met provincies, departementen en accountants gesproken over hoe deze verantwoording beter kan worden vormgegeven. Uitkomst hiervan is dat voor een aantal bestaande en toekomstige regelingen de verantwoordingsindicatoren aangepast worden. Om departementen en ontvangers de tijd te geven, is afgesproken dat de aanpassingen in 2028 verwerkt zullen zijn.
- Vervolg: de Tweede Kamer wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de vermindering van het aantal specifieke uitkeringen en van de verantwoordings- en controlelasten, in het Onderhoudsrapport Specifieke Uitkeringen (OSU).